اَللّٰھُمَّ رَبَّنَا اَنْزِلْ عَلَیْنَا مَائِدَۃً مِّنَ السَّمَآءِ

من تصنیف لطیف شاعرِ بے بدل ناصر تقلید المثل خادم شرع نبی بشیر و نذیر مولانائے محمد ولپذیر بارک اللہ لنا ولہ مسمّٰی بہ نصائح ثمانیہ

ملقب بہ

حصۂ دوم و سوم
خوانِ یغما

ہدیہ ولپذیر

حسب فرمائش تاجر باصدق و یقین مقبول رب العالمین میاں کرم الدین تاجر کتب بازار کشمیری لاہور و مالک کریمی جنتری باہتمام کارپردازاں

در قومی اسٹیم پریس لاہور طبع گردید

(باہتمام سید حسین شاہ پرنٹر کے چھپا)

بار چہارم
تعداد ۳۰۰۰
قیمت فی جلد ۲ر

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدت لسار مع صمد خبير ورب الخلق مقتدر قدير
وسبوح وقدوس كريم حكيم حاكم ملك قديم
هو الحي الذي خلق البرايا واعطانا من الكل العطايا
وغفار الذنوب بكل حين وبشرنا بخلوة حور عين
وعلمنا من القرآن دينا هو الرحمن امنا يقينا
وبعد الحمد صلوة دواما وتسليما وتكريما تماما
على خير الخلائق مصطفانا واكرمنا واعظم مقتدانا
محمد صاحب الخلق العظيم رسول شاهد بر رحيم
فرحمة ربنا في كل حال على صحب وازواج وآل

مناجات

الهي اسئلك فضلا تمداما ونظرا رحمة لطفا كراما
وعلما نافعا عقلا كمالا ورزقا واسعا كسبا حلالا
وعملا صالحا اجرا عظيما وعهدا صادقا قولا كريما
وخلقا احسنا خيرا كثيرا لسانا ذاكرا قلبا منيرا
وتوبة مقبلة صبرا جميلا وشكرا زائدا حرصا قليلا
ومرضا زائلا قرضا اداء وبدنا سالما شوقا لقاء
واحبابا واولادا سعيدا حياتا طيبا موتا شهيدا
وشعرا ناصحا نظما فصيحا وتصنيفا وتاليفا صحيحا
الهي فاقض حاجاتي جميعا بجاه المصطفى سندا شفيعا
فارحمني واكرمني فاني اثيم ذو خطايا فاعف عني
انا المخطي فرب اغفر خطائي وانت مجيبا فاجب دعائي
اتاك بحضرتك عبدا پذيرا غريبا مفلسا شخصا فقيرا

سبب تالیف رسالہ ہذا

ہکدن بیٹھیاں ایہ فکر آیا
پنڈاں دے پنڈ ہو مردود چلے
زکوتاں بھی نہ اکثر لوگ دیندے
کئی زانی کئی ہوئے شرابی -
کئی لوکاں نے حج کرنے بھلائے
بیاجاں کھاوندے مومن ہزاراں
انہاں لوکاں نے جگ سارا نچایا
انہاندے حال دا قصہ بنائے
نصیحت دی ایہ رسالہ
کیتی جلدی میں لکھنے دی تیاری
خدا نے مہر کیتی اس گدا تے
جدوں میں اس رسالے نوں لکھیا
بخدمت آنکہ سعی او مزید است
وہ ہے تاجر بڑا نامی گرامی
کتاباں دین اوہ ہر دم چھپیندا
صحیح چھاپے تے خوش خطی نہائت
اُنہاں نوں آن کے میں ایہ وکھایا
کریں منظور توں اسنوں الٰہی
خطا گر ہو گئی تاں آپ بخشیں -
میرے استاد بخشیں یار بخشیں
پذیر خستہ و بیکار بخشیں -

جہاں وچ بے نمازاں شور پایا
ہوئے پُر بے نمازاں نہیں مچلے
نہ ماہ رمضان دے روزے رکھیندے
پئی اسلام وچ ڈاڈھی خرابی -
تے ہکناں ورتے بہنیاندے وبائی
اُجاڑیا ملک نوں آسود خواراں
مسلمانی نوں ناحق داغ لایا -
مذمت سارایاں دی کر سنائے
تے بے دیناں مکائے دا مکالا
شروع کیتا خدا دی نال یاری
شتابی پہنچیا آ مدعا تے
مرتب کر کے وچ لاہور لیایا
مبارک اسم او عبد الرشید است
خدا دا فضل ہو اس پر مدامی
سدا اسلام وچ کوشش کریندا
نبی دے دین دی کردا حمائت
ہوئے خورسند تے چھاپی لوایا
ہٹاوے دور لوکاندی تباہی -
مینوں بخشیں میرے ماں باپ بخشیں
قرابت دار تے غمخوار بخشیں
طفیل احمد مختار بخشیں

بیان تارک الصلوٰۃ

قال اللہ تعالےٰ فی کتابہ الکریم اقیموا الصلوٰۃ ولا تکونوا من المشرکین

سنیں او بے نمازا بے حیا وا
تیرا احوال جے ظاہر کچھیوے

سنیں شیطان دیا وڈیا بھراوا
کلیجا موموناں دا چاک تھیوے

خدا صاحب تینوں مشرک بتایا — مسلمانی تہیں تدہ بخرا نہ پایا
رسول اتے نہیں پھر تاکید ہوئی — تیرا اسلام وچ حصہ نہ کوئی

قَالَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ لَا سَھْمَ فِی الْاِسْلَامِ لِمَنْ لَا صَلٰوۃَ لَہٗ

تیری جا گہہ ہئی دوزخ دے تھلے — جتھے پتھر نرامے وانگ گلے
توں ہیں پکا منافق بے ایماناں — توں ہیں دجال کافر دا بھی ناناں
ہویا شیطان اک سجدے نہیں عاری — کری پھٹکار اُس نوں خلق ساری
خدا اوسنوں دہروں مردود کیتا — پیالہ لعنتاں دا گھول پیتا
ہزاران سجدیاں دے تدہ گواۓ — گھیڑا بندہ تینوں لعنت نہ پاۓ
نبی دے دین دا تدہ تھم گرایا — کوٹھا اسلام دا موڈی نے ڈھایا

اَلصَّلٰوۃُ عِمَادُ الدِّیْنِ مَنْ اَقَامَھَا فَقَدْ اَقَامَ الدِّیْنَ وَمَنْ تَرَکَھَا فَقَدْ ھَدَمَ الدِّیْنَ

ابے اسلام دا دعوے توں کردا — نہیں ہرگز شرم تینوں نامردا
تیرا اسلام وساں ہے کو ہیا — توں ہیں مومن یزیدی قوم جیہا
نبی دے دوہتیاں دے اوہ مریے — زبانی ہن پیغمبر دے چیلے
اوسی دے نام کا کلمہ جپتارن — اوسی دے دوہتیاں نوں تیر مارن
ایہو احوال تیرا بے نمازا — نہیں جائز تیرا ہرگز جنازہ
زبان اپنی تہیں توں مومن سدا ویں — تے کوٹھا دین دا ہر دم گرا ویں
کریں پھر موناں دے نال ریساں — ریساں نال کیا نسبت خبیثاں
نہیں پھر مغفرت داتوں پیاسا — نہیں کفار نوں فضلاں دی آسا
شفاعت دی رکھیں امیدواری — نے جنت جاونے دی انتظاری
رسول اللہ شفیع ہے عاصیاں دا — شفاعت خواہ نہیں اوہ کافراں دا
شفیع المذنبین اُس نے سدایا — شفیع الکافرین ناہیں ہے آیا
کفر تیرا ہویا ثابت قرآنوں — توں ہیں کافر حدیثاں دی بیانوں
کراں کی کی بیان تیری برائی — سلام ہرگز نہ تینوں کرنی آئی
تیرے ناتوں یہودی ہین چنگے — تیرے کولوں پناہاں کفر منگے
تیرا جیکر کوئی جا نام لیوے — کنا نوچہ انگلیاں شیطان دیوے

رہیں جس گھر میں توں ہڈیاں داساڑا
تیری شامت پوے جگ وچ مرولی
تیری شامت تھیں آوے قحط سالی
تیری شامت پون جگ وچ لڑائیاں
تیری شامت کنوں باراں نہ برسن
ہو جاون کھیتیاں سُک سڑ کے کولے
پوے بجلی تیری شامت دی مارے
تیری شامت لکھاں صدمے پوچاوے
توں ہیں مردود اللہ دی جناب
کدی جم جیو کے تدہ سجدہ نہ کیتا۔
مریدے شاہ جیلانی کہاویں
مریدی لاتخف ہر دم پڑہیں توں
مرید اُس پیر دے رب دے پیارے
توں ہیں توحید تے سنت دا ویری
پڑہیں یا شیخ توں جسدم نکارا
کریں دعوے مریدی دا اوہناں دا
تیرے حق میں وصیت اُسدی ہوئی
فلا یغسل نہلایا اوہ نہ جاوے
نہ اُس دے کفن دی صورت کچھیوے
سگاں دیوانگ اُسدا حال کریئے
ایہو کافی ہے تینوں بے نمازا
زیادہ اس تھیں کیا تدہ باب ہووے
ابے جیکر تینوں عبرت نہ آئی

ہووے سارے محلے دا اُجاڑا
مرض طاعون تے ہیضہ پہووے
تیری شامت تہیں ہوون دیس خالی
تیری شامت تہیں اترن سبہ بلایاں
سبھے حیوان پیئے پانی نوں ترسن
جواریں باجرے کنکاں تے چھولے
کدی بندیاں کدی باغاں نوں ساڑے
کدی بکڑی کدی طوفان آوے
تیری نالائقی یا ہر حسابوں
کریں اسلام دا دعوے پلیتا +
کدی مسجد تلک پھیرا نہ پاویں
خدا دے خوف کولوں نہ ڈریں تھیں
نہ تیرے وانگ فی اللہ دے ملے
بزرگاں نال کیا نسبت ہے تیری
کرے لعنت تیرے تے اوہ سوہارا
مگر تینوں نہ طالب اوہ بناندا
مرے جے بے نمازا اس جگ تے کوئی
کوئی اُس دا جنازہ نہ پڑھاوے
مسلماناں دی قبر بن نہ دبیوے
درندیاں پیش اُسدی لوتھ وہریئے
پڑھے ناہیں تیرا کوئی جنازا
تیرے حالوں کفر بے تاب ہووے۔
سناواں نقل تینوں ہور بھائی

نقل

ہکی دن شاہ جیلانی سوہارے
سویلے جاگ جنگل نوں سدہارے

کیا ویکھن ہکی جا گہہ تے آ کے
کہیا حضرت نے اُس خنزیر تائیں
سویرے توں نے مُنّہ نوں کیوں چھپایا
کہے خنزیر سُن رب دے پیارے
سویرے میں نے استھیں مُنہ لکایا
جدوں میں بے نماز اس وقت پاواں
کیتا اس واسطے میں منہ پوشیدہ
ایہ ہے ویلا مبارک نور والا
سنی او بے نمازا بے وقارا
تیری بد شکل تھیں او منہ چھپاواں
سویرے جاگ کے کر دی دعائیں
جے ملیا بے نماز اس وقت کوئی
اُٹھے فجریں کرے مومن دعائیں
کوئی مومن لگے متھے سوہارا
کہے کافر جدوں فجری اٹھیوے
کوئی اپنے جیہا مینوں ملائیں۔
کہے کتا جو دن ہونے تے آیا۔
کوئی خنزیر متھے لگ نہ جاوے
کہے خنزیر یا پروردگارا
مینوں اج خیر دی متھے لگائیں
مگر نہ بے نماز ہرگز دکھائیں
تیری توقیر ہے ایہ بے نمازا
کرن نیڑے کنوں دوروں نفیرا
توں ہیں درگاہ ربانی تھیں دھکیا
نمازاں نال کیوں تدھ ویر پایا۔

جو ہک خنزیر بیٹھا موہنہ چھپا کے
جو باعث مُنّہ چھپاون دا بتائیں
بتا کس چیز دا تدہ خوف آیا
دِتے تینوں خدا درجے نیارے
جو مینوں بے نمازاں نے اکایا
مراں بھکھا نہ کائی چیز کھاواں
جو ویکھاں میں نہ چہرا اُس شقی دا
متھے میرے نہ لگے اوہ موکالا
کریندے شور بھی تیں تھیں کنارا
تینوں خنزیر بھی متھے نہ لاون
خدایا بے نماز اج نہ ملائیں
تمامی دن کتے ملسی نہ ڈھوئی
خدایا خیر دا ایہ دن دکھائیں۔
ملے ناہیں کوئی کافر نکارا
میرے پرمیشرا اج خیر تھیوے
کسے گتّے دے متھے نہ لگائیں
کوئی میرے جیہا میلیں خدایا
سنیں خنزیر ہُن کیوں کر بتاوے
الٰہ العالماں آمرزگارا
کوئی خنزیر مینوں چا ملائیں
میری روزی میں ربا بہنگ نہ پائیں
سُنن خنزیر سُن تیرا آوازا
ابے جاوڑ کریں وانگوں ایہاں
توں ہرگز دین دا رستہ نہ تکیا
نقص اسلام دا کی نظر آیا *

کفر دی رسم کیوں تیں نے قبولی۔
مسلمانی تہیں کیوں ہے عار تینوں
نمازوں کیوں ہویا کھٹا تڑا دل
اٹھایا دین تھیں کیوں چت ہے بھائی
کہیں گا حشر میں رو رو کے پاڑی
اوتھوں پھر نکلنا دشوار ہوسی۔
کریں گا ربّ اَخرِجنی ندائیں۔
مگر پھر نہ کوئی باہر کڈھیسی

نہیں چنگا لگا رسنہ رسولی۔
نہ ہن پچھتاوناں درکار تینوں
کہیڑا کافر تینوں مرشد گیا مل
ڈٹھی اسلام وچ کہیڑی برائی
سٹیا دوزخ میں تینوں بے نمازی
جدوں تیری جگہ فی النار ہوسی
خدایا اک دفعہ باہر کڈھائیں
ہتھوں جھڑکاں خدا تینوں کریسی

قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ

نہ کر باتاں تدوں آکھے گا مولا
نہ کر غفلت نمازوں بے نمازا
ابے فرصت کوئی ساعت ہے باقی
نبی دے دین دا رستہ نہ چھوڑیں
پئی ہوئی ہے جب تلک ایہ زندگانی

اسی وچ ہو وسیں سڑ سڑ کے کولا
نہیں معلوم حیاتی دا اندازا
ہٹا دے آج سبھ باتاں نفاقی
نمازوں جیوندیاں مکھڑا نہ موڑیں
پڑھیں پنجے نمازاں جاودانی۔

بیان تارک الزکوٰۃ

سنی کہاں او بخیلا مال دارا
خدا دا حق توں نے کیوں دبایا
زبانی سیٹھ نے مہتا سدا ویں
دتے جس مال نے تینوں خزانے
کدی خوش ہو کے تدہ صدقہ نہ کڈھیا
تیرے در تے جدوں آوے سوالی
گیا اگلا تے دوجا ہور آیا۔
ترہ بجا پھر جدوں محتاج آوے
دئیں او تینوں اک دھیلا خدارا
اچر لوں ہو گیا روٹی دا ویلا۔

زکوٰتوں منکرا شوہاں خوارا۔
تینوں ممسک بناں کس نے سکھایا
خدا دے راہ تے دھیلا نہ لاویں
کریں توں نام اس دے تھیں بہانے
تمامے کوڑے دا اک وڈھیا
کہیں بابا جی ہن ہٹی نکالی +
اوہنوں بھی واسطے پا کے ہٹایا
تینوں آکھے خدا دا نام پاوے
کریں اس نال بھی ساعت دا کارا
پڑھیں الحمد بچ جاسی ایہ دھیلا

ف
دوزخی دوزخ میں اس طرح دعا کرینگے
کہ اے میرے رب ہم کو دوزخ سے باہر نکال تو اس [illegible]
[illegible]
اللھم اغفرلنا [illegible]

لگایا جندرا گھر نوں سدھاناں -
ایہو حالت تیری ہر روز ہووے
سوالی تدہ اینویں دل تھیں بنایا
اگر دیویں کسی نوں چپنہ کاٹی
اُچا تدہ بول ہر اک نوں سنایا
خدا دیاں نعمتاں سبھے بھلایاں
جدوں آوے رجب والا مہینا
سوالی آن کے منگسن زکوتاں -
مہینہ رجب دا چھپ کے لنگھاویں
تیرے گھر جو کوئی محتاج آوے
سنیں آواز ہو جاویں چپا تاں -
کسے دینال ایہ جوڑیں بہاناں -
نہیں صدقہ اجے کیتا علیحدہ
جدوں تاریخ دسویں لنگھہ جاوے
جو ہفتے نوں اساں بھرنا ہے واڑہ
گراں گے اُس وہاڑے ایہ خیراتاں
جدوں مُدت ہوئی وعدے دی پوری
ہکے وارنٹ ملیا فوجداری -
اوتھوں پھر آوندیاں ہفتہ لنگھایا -
جدوں پھر سیٹھ گھر تشریف لیائے
اوہناں نوں ویکھ اوہ کنجوس بھارا
کرے افسوس تے آکھے اوہناں نوں
تسیں کتھے رہے عاجز بچارے
زکوٰۃ ہن کر چکا ہیں سبھ ادائی
متقدمیاں وے سبھے گھر بار لیندا!

پچھوں اوہ پھر گیا آپے نماناں -
کدیں اپنا موکالہ توں نہ دھووے
جویں بندوق دا منہ نظر آیا -
کریں سارے محلے وچہ دُہائی
خدا دے نام نے سانوں اکایا
کریں پُن دِتّم ٹلی دیویں دہاٹیاں
تینوں چھٹ جاوندا لوں لوں پسینا
اسی غم وچہ لنگھاویں دن تے راتاں
گھروں باہر کدی دسّی نہ آویں
تینوں سد سد کے آخر پت جاہے
نہیں پڑھیا ہے تدہ آتوا الزکوٰۃ
اجے ہیں مال دا میزان لگاناں
رکھیں دسویں تلک ایہو ارادہ
تینوں شیطان ایہ گوئیڑے سکھاوے
مبارک ہے جمعے دا اوہ دہاڑہ
اسی دن بانٹ دیوانگے زکوتاں
پیا لاہور تینوں کم ضروری -
کیتی چا سیٹھ جہلم دی تیاری
پچھوں اوہ روز وعدے دا وہایا
اُنہاں بھی آن کے چہرے وکھائے
تاسف دی گئے انگلی وچیارا
غریبو کجھ نہیں ملیا تساں نوں -
تساڈے لینے سُن بخت ہارے
میرے ذمے تے آہی جسقدر بھائی
خدا دے نام دا پیسہ نہ دیندا

اینویں جھک مار گے جوڑے خزانے | خدا دے نال بھی کردا بہانے
خدا صاحب قرآن اندر رہنا وے | تیرے جیہاں کنجوساں نوں سناوے

قال اللہ تعالیٰ إِنَّ الَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ

کرن جیہڑے ذخیرے جمع بھائی | رکھن سونے تے چاندی نوں وہائی
نہ خرچن مال نوں رستے خدا دے | وکھاں وی مار اوہنانوں سناوے
تپائے جاوسن اوہ مال سارے | جتھے دوزخ اگنے سخت مارے
جدوں آتش طرح ہو جان تپکے | اوہناں نوں داغ دل تے جان ڈھکے
اوہناں دے متھیاں نوں داغ دیسن | تے پٹھاں وکھیاں سبھے سڑیسن
اوہا ایہ مال رب کہسی بلا کے | جو اپنے واسطے رکھیا چھپا کے
فذوقوا پس چکھو بدلے اوہناں دے | جو آہو مال نوں اندر چھپاندے
خدا دے راہ اندر نہ خرچیوئے | ہُن اپنی جان دا دشمن ہوئیوئے
سنی قارون دیا اوساگ دارا | سنی کوڈی نہ دِتا او نابکارا +
خدا دا حق کیوں نہ گھول پیتا | تینوں شوماں دا کس سردار کیتا
ایہ تیرا مال کم تیرے نہ آوے | تیرے ہمراہ ہک کوڈی نہ جاوے
ایتھے رہ جاوسن سارے خزانے | جدوں بھیجی اجل تیری خدا نے
کرن جس مال دی وزارت اکھی | جے ہک کوڈی ملی تینوں نہ آکھی
کرن جس مال واتوں ایڈ ماناں | کسے تینوں نہ ہک دھیلا وکھانا
کرن جس دا وساہ نہ اک رائی | نہ رہسی تینوں اس دی ہوش کائی
کرن جس دے بچے ایڈے پیارے | اوہا آخر نوں تینوں ڈنگ مارسے
بنے گا اژدہا روز قیامت | ہووے گی اسوقت تینوں ملامت
رسول اللہ نے اینویں بتایا | حدیثاں نال کر ثابت وکھایا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم من آتاہ اللہ مالا فلم یؤد زکوتہ مثل لہ مالہ یوم القیمۃ شجاعا اقرع لہ زبیبتان یطوقہ یوم القیمۃ ثم یاخذ بلہزمتیہ یعنی شدقیہ

ثُمَّ یَقُوْلُ اَنَا مَالُکَ اَنَا کَنْزُکَ ثُمَّ تَلَا فَلَا یَحْسَبَنَّ الَّذِیْنَ یَبْخَلُوْنَ الآیۃ

خدا جس نوں کرے دولت وا ئیں — زکوٰۃ اس دی لگائے پھیر ناہیں
بنے اوہ مال صورت اژدہا دی — نہائت بد نما آفت خدا دی۔
پوے سائیں دی گل اوہ طوق بہائی — خدا دا حق جیں رکھیا دبائی۔
کھکھاڑیاں اسدیاں قابو کریسی — مریسی ڈنگ ستے اسنوں کہیسی
تیرا میں مال میں تیرا خزانہ — کریں توں جس پچھے سو سو بہانہ
پڑھی پھر ایہ رسول اللہ نے آئیت — کریندا ابوہریرہؓ ایہ روائیت

فَلَا یَحْسَبَنَّ الَّذِیْنَ یَبْخَلُوْنَ بِمَا اٰتٰھُمُ اللّٰہُ مِنْ فَضْلِہٖ ھُوَ خَیْرًا لَّھُمْ بَلْ ھُوَ شَرٌّ لَّھُمْ سَیُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِہٖ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ وَلِلّٰہِ مِیْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰہُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرٌ

گمان اس بات دا اوہ ناں لیاون — دتے رب دے بخل جیہڑے کماون
جو ہے کارن انہاندے اوہ بھلائی — نہیں بلکہ کرن اپنی برائی۔
حشر نوں طوق اوہ جاسن پہنائے — بخل جس بات دے اُنہاں کمائے
خدا وارث تمامی ورثیاں دا۔ — زمین آسمان دے تے دو جہاں دا
تسیں جو کجھ کرو اوہ سبھ پچھانے — تساڈے دل دیاں باتاں بھی جانے
بنائیں او بخیلا نا مرادا۔ — زکوٰتوں منکرا بد اعتقادا
کریں دنیا دا پر توں دا گھسائی — قیامت نوں نہ جاسی پیش کائی
جدوں ایہ مال گلدا ہار ہوسی۔ — تیری جندڑی نہائت خوار ہوسی
جے دنیا تے نہ تدہ کیتی خیرائیت — عذابوں ہووسی ناہیں رعائیت
نہیں رہنی ہمیشہ گھر دی شاہی — ہکیدن جاونا پیش اساہی
سدا پانی نہ اس پتن تے بھرنا۔ — مسافر نے ہکیدن کوچ کرنا۔
جدوں آئے سمن لیکے پیادے — نہ رہسن یاد دنیا دے لگادے
محلاں ماڑیاں خالی چھوڑ یسیں — نہ گنجیاں جندرے بوہے مریسیں
کھلے در چھوڑ کے ہوسیں روانہ — نہ ملسی سامنا دولت خزانہ
قضیاں نال جس نوں جوڑیا تیں — اخیر اوہ بھی ایتھائیں چھوڑیا تیں
مکالا جس پچھے دو جگ دا ملیا۔ — نہ جاندی وار اسنوں سانہہ چلیا

وہیاں سبھ رہگیاں اپنے ٹکانے | نہ روکڑ سانبھنے ملسی نہ دانے
نہ گھوڑے اوٹھ نہ گائیں نہ مہیاں | نہ کھوہ زمیاں ایتھائیں سبھ رہیاں
خدا دے واسطے جو کجھ دتو ئے | ذخیرہ اوہ قیامت دا ہویا ئی
کریں جیں مال دا صدقہ ادائے | بنے گا اوہ تیرا موجب رہائی
خدا دے حکم توں منی پنہ ہیرا | نہ جوڑیں مال دا ایتھے ذخیرا

بیان تارک الصیام

سنی بے روزیا او بے نصیبا | تیرا احوال ہے سنیاں عجیبا
وکھاوے واسطے مومن سداویں | مگر رمضان دے نیڑے نہ جاویں
جدوں رمضان دا آوے مہینہ | ہووے تیرا فکر تھیں چور سینہ
خوشی دا چند گھر لوکاں دے چڑھیا | تیرے گھر وچہ سیاپا آن وڑیا
کرن مومن جشن تے عیش سارے | تینوں جیونکر محرم دے دیہاڑے
مسلماناں نوں خوشیاں رب وکھایاں | تیرے گھر اتریاں صدہا بلایاں
اٹھیں سحری کریں جگ دا وکھالا | کدی کھادا نہ اٹھ کے تد نوالا
گواہی واسطے دھڑا جگاویں- | اوچی بڑ بڑ کریں ہر نوں سناویں
مگر روزہ نہ رکھیا تد کدائیں | کئی رمضان تد کیتے ازائیں
اندر وڑ وڑ کے روٹی دال چکھیں | ستے پانی دا بھی لوٹا نال رکھیں
گھروں باہر اینویں نکلیں پلیتا | جویں کئی روز تد پانی نہ پیتا
جتھے مومن تینوں جائے کوئی مل | کہیں روزے تھیں ڈاڈھا تنگ ہیا دل
نہایت سخت ہے روزہ اجوکا | ایہو دیندا پھریں ہر جاگہ ہوکا
نماشیں دوڑ مسجد طرف آویں | ملاں نوں آن کے خالی اکلویں
میاں جی بانگ بھی پڑھ ہیو شتابی | پیاسوں ہو گئی مینوں بے تابی
پھریں بے صبر دس دس بار ہاویں | خدا دے نال بھی ٹھگیاں کماویں
منافق ہو گیوں او بے وفارا | انوں مومن وچوں بھسارا نکارا
خدا دے فرض دا تارک ہیں نالے | پچھڑے تد کافراں دے آن چالے
خدا نے فرض ہے روزہ بتایا- | سیپارے دوسرے وچہ حکم آیا

قال اللہ تعالیٰ یٰایہا الذین اٰمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون ۝ ایاما معدودات فمن کان منکم مریضا او علیٰ سفر فعدۃ من ایام اخر ۔۔۔ شہر رمضان الذی انزل فیہ القراٰن ہدی للناس وبینٰت من الہدیٰ والفرقان فمن شہد منکم الشہر فلیصمہ ومن کان منکم مریضا او علیٰ سفر فعدۃ من ایام اخر یرید اللہ بکم الیسر ولا یرید بکم العسر ولتکملوا العدۃ ولتکبروا اللہ علیٰ ما ہدٰکم ولعلکم تشکرون ۝

سنو اے مومنو اللہ بتلائے ۔ تساڈے اُپر روزے فرض آئے
جویں آہے تساڈیاں اگلیاں پر ۔ فرض اینویں ہوئے روزے تساں پر
نفس دی خواہشوں پرہیز کریو ۔ دہاڑے گنتویں اللہ تھیں ڈریو
تساں نوں صرف ایہ چیٹی نہ آئی ۔ تساڈے اگلیاں بھی ایہ نبھائی
بتایا اگلیاندا نام باری۔ ۔ متاں سن کے کرو پرہیزگاری
مہینہ اوہ ایہی رمضان والا۔ ۔ ہے جس وچ اتریا قرآن بالا
ہدایت واسطے لوکاں دے آئی ۔ دلیلاں واضح رستہ خدائی
دیوے پس جو تساڈے تہیں گواہی ۔ ویکھے رمضان دا اوہ چند بھائی
رکھے روزہ نہ پیوے نہ کھاوے ۔ نہ صحبت نہ سخن مندا الاوے
نہ بولے جھوٹھ اوہ ہرگز زبانی ۔ نہ دیوے گال نہ غیبت بیگانی
تساں نہیں جے ہووے کوئی آزاری ۔ مسافر نوں بھی ایہی عذرداری
انہاندے واسطے ہووے معافی ۔ پچھوں رکھ دین ایہی حکم کافی
خدا چاہے تساڈی سوکھیائی ۔ نہیں چاہندا تساڈی اوکھیائی
ہے گنتی روزیاں دی گل نبھاؤ ۔ وڈیائی نال رب نوں یاد لیاؤ
جو اس نے تم کو سدھے راہ بتائے ۔ کرو شکر یہ اس گلدا ادائے
خدا صاحب نے ایہ فرمان کیتا ۔ تساں پر فرض ہیں رمضان کیتا

قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اتاکم رمضان شہر مبارک فرض اللہ علیکم صیامہ تفتح فیہ ابواب السماء وتغلق فیہ ابواب الجحیم وتغل فیہ مردۃ الشیاطین

رسول اللہ بھی اینویں بتائے ۔ تساڈے اُپر ماہ رمضان آئے
نہایت برکتاں لیاوسے جہاں پر ۔ فرض اس دے ہوئے روزے تساں پر

خداور آسماناں دے کھلاوے
تے مارے جاوندے دردوزخاں دے
اجیہا ایہ مہینہ رب بنایا ـ
کران مومن ویہاں راتیں بھلائی
تینوں بے روزیا کی مار ہوئی
گیہیا رمضان واتینوں بے ساڑا
وگاری پکڑیا جاویں بے بھائی
مگر روزے دے نیڑے ناہ جاویں
کدی راتیں نہ تدہ قرآن سُنیاں

مہینہ ایہ جدوں تشریف لیاوے
چھٹی شیطان بھی اسوچ دے پاندے
خدائے رحمتاں دا مہینہ وسایا
رکھن روزے سنن قرآن بھائی
جو تدہ روزہ نہ رکھیا مول کوئی
لگایا اوس نے کیا تینوں دوگاڑا
پھریں بھُکھا نہ کھاویں جیر کائی
سارا رمضان کل ل میں لنگھاویں
سبھو رستہ بے ایماناں داخیاں

قَالَ عَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ الصِّيَامُ وَالْقُرْاٰنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ يَقُوْلُ الصِّيَامُ اَىْ رَبِّ اِنِّيْ مَنَعْتُهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوٰتِ بِالنَّهَارِ فَشَفِّعْنِىْ فِيْهِ وَيَقُوْلُ الْقُرْاٰنُ مَنَعْتُهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفِّعْنِىْ فِيْهِ فَيُشَفَّعَانِ ـ رَوَاهُ الْبَيْهَقِىُّ فِىْ شُعَبِ الْاِيْمَانِ

نبی صاحب حدیثاں وچ بتاون
کہن روزے جو دن سارا خدایا
شفاعت کر میری منظور سائیں
کہے قرآن وچ درگاہ خدا دے
کویں اس نوں عذاب ہرگز نہ ہووے
بتا تیری شفاعت کون کرسی
نہ تدہ روزے رکھے جو او چھوڑیسن
نہ تدہ قرآن سنیاں جاسیتی

روزے قرآن بندے نوں چھوڑن
اساں ہر خواہشوں اسنوں ہٹایا
عذابوں اس بندے نوں توں بچائیں
جو راتیں اس دی میں نیندر گنوائی
شفاعت ہر دو ہاندی رب قبولے
تیری اسوقت کیہڑا ہام بھرسی
شفاعت رب اگے تیری کریسن
بتا کیہڑی عبادت توں ہے کیتی

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ اَدْرَكَ رَمَضَانَ وَلَمْ يَصُمْ وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى الصَّوْمِ بِاَنْ لَمْ يَكُنْ مَرِيْضًا وَلَا مُسَافِرًا فَمَأْوٰهُ جَهَنَّمُ وَلَعَنَهُ مَلٰئِكَةُ سَبْعِ السَّمٰوٰتِ ـ
وَفِيْ حَدِيْثٍ اٰخَرَ مَنْ اَكَلَ صَوْمًا وَاحِدًا مِنْ رَمَضَانَ عُذِّبَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ سَبْعَ مِائَةِ اَلْفِ سَنَةٍ وَاِذَا اَكَلَتِ الْمَرْاَةُ صَوْمًا وَلَمْ يَمْنَعْهَا الرَّجُلُ عُذِّبَ ذٰلِكَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ سَبْعَ مِائَةِ اَلْفِ سَنَةٍ نقل از زبدۃ المذاکیر من جامع الفضائل

نبی کہیا جو ماہ رمضان پیسے۔
مکان اس بدا جہنم رب بنایا
فرشتے ست آسماناں دے سارے
سے جو ہک جان کے روزہ گوسی
سے عورت جسدی روزہ اک چھوڑے
او بھی ست لکھ برس پاوی سزائیں

ستے قادر ہو کے روزے نا رکھیسی
عذر دے با ہجہ جس روزہ ونجایا
کرن پھٹکار اوپر اوس نکادے
اوہ نو لکھ سال دکھ دوزخ دا پاسی
ستے خاوند اوسدا اوسنوں نہ ہوڑے
جیہڑا عورت نوں کرسی منع ناہیں

قَالَ النَّبِیُّ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ فِی النَّارِ وَادٍ عَذَابُہَا اَشَرُّ مِنْ کُلِّ عَذَابٍ لَمْ یَکُنْ فِیْ تِلْکَ الْوَادِیْ اِلَّا اٰکِلُ الصِّیَامِ شَہْرُ رَمَضَان

جہنم دے اندر ہے ایک وادی
عذاباں ساریاں تھیں سخت مندا
مگر رمضان دا روزہ جو کھاسی۔
سگاں دی شکل رب اسنوں اٹھاوے
کریں او غافلا اس تھیں کنارا
بنیں صائم نہ روزے نوں گوائیں
متاں کتا تینوں چا رب بناوے
کریں بے روز یا خوف الٰہی
نہ کر بے حرمتی رمضان سندی۔
خدا تینوں کرے اپنی ہدایت
پیندیوا ایہ پند میری کن پائیں

عذاب اسدا بڑی زحمت خدا دی
نہ جاسی ہور اس وادی میں بندہ
اسی وادی میں اوہ ڈالیا جاسی
جیہڑا رمضان دا روزہ ونجاوے
بنیں ناہیں سگاں دی شکل یارا
خدا دے قہر کولوں خوف کھائیں
تمامی شکل تیری جا پھٹاوے
نہ کر رمضان وچہ کوئی تباہی
نہیں اللہ نوں ایہ عادت پسندی
کریں رمضان دی ہر دم حمایت
شفیع رمضان نوں اپنا بنائیں

بیان تارک حج

سنیں او منکر حجوں تونگرا۔
سدا ویں چودھری میکن ٹوناں
نہ کیتو حج بیت اللہ دا بھائی۔
تیرا چودھرپنا کس کام تیرے۔
تیری ایہ خاندانی کھسر جاسے۔

تواباں سیٹھیا ملک لتے لمبڑا
تیری دولت نوں میں ناجا کیہا
بھلا دولت تیرے کس کام آئی
تیرے جیسے چودھری ویکھے تیرے
جدوں تینوں خدا حاضر بلاسی

گماشت گیریاں ایہ کم نہ آون۔ — نہ ہنڈیاں جائیداداں جاچھوڑاون
تیراچت بہت کابل طرف وگدا — مدینہ طیبہ کیہوں دل نہ لگدا۔
بخارے خلم دلی روز جاویں — کدی مکے طرف پھیرا نہ پاویں
پھریں کشمیر ہندوستان ہوندا — عرب کیوں نہیں تیرے درکار آوندا
ہوئے ہراک ملک دا سیر تیرا — عرب دیناں کیوں ہے ویر تیرا
کئی صدہا روپئے تدہ گوائے — مگر ناحج بیت اللہ دا بھائے
حراماں تے کوہیں ضائع خزانے — تے فرضاں نوں بھلایا بے حیائی
عجائب گھر دیاں ہو روز چائیں — خداوے گھر دا ہرگز خیال ناہیں
جنھوں ہر تھیں خدا چنگا بنایا — تے جیں دا شان ہر کولوں ودھایا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِنَّ اَوَّلَ بَیْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَکَّۃَ مُبٰرَکًا وَّھُدًی
لِّلْعٰلَمِیْنَ فِیْہِ اٰیٰتٌ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰھِیْمَ وَمَنْ دَخَلَہٗ کَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰہِ عَلَی النَّاسِ
حِجُّ الْبَیْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَیْہِ سَبِیْلًا وَمَنْ کَفَرَ فَاِنَّ اللّٰہَ غَنِیٌّ عَنِ الْعٰلَمِیْنَ

جو لوکاں واسطے پہلے مقرر — ہویا گھر اوہ جو ہے مکہ دے اندر
مبارک برکتاں والا گھر اناں — ہدایت واسطے صاحب جہاناں
نشانیاں اس میں ہین ظاہر مقیمی — تے ابراہیم دی جاگہ قدیمی
ہووے داخل جو اس میں امن پاوے — کوئی غالب نہ اسدے اوپر آوے
خدا دا حق ہے لوکاں تے آیا — جو کرنا حج اس گھر دا بتایا
ہووے توفیق جسنوں اسدے راہ دی — کرے اوہ حج جا اس قبلہ گاہ دی
تے جو انکار حج کولوں لیاوے — نہ اوہ منکر خدا دا کجھ گھٹاوے
غنی اللہ اوہ ہے سارے جہانوں — کسے گلدی نہ اسنوں لوڑ جانوں
جو اس دے حکموں سرگردان ہویا — اس اپنا دین تے ایمان کھویا
خدا دا کجھ نا اوہ نقصان کروا — ولی اوہ آپ ہو مردود مردا

قَالَ عَلَیْہِ السَّلَامُ مَنْ لَّمْ یَمْنَعْہُ مِنَ الْحَجِّ حَاجَۃٌ ظَاھِرَۃٌ اَوْ سُلْطَانٌ جَائِرٌ
اَوْ مَرَضٌ حَابِسٌ فَمَاتَ لَمْ یَحُجَّ فَلْیَمُتْ اِنْ شَآءَ یَھُوْدِیًّا وَّاِنْ شَآءَ نَصْرَانِیًّا رَوَاہُ الدارمی

نبی صاحب تہیں وچ مشکوٰۃ آیا — جنہوں رب بالدا مالک بنایا

تے ایسا عذر بھی کوئی نہ پاوے
نہ ظالم بادشاہ جو منع کردا
مرض حابس جو ہوبند کرنوالی
جے پھر اوہ حج دے کیتے باجھ مویا
مرے بھاویں یہودی یا نصارے
نہیں او منکرا جتوں امیرا
تینوں کیہڑی مرض نے بند پایا
نہ تینوں سِل نہ سرسام تینوں
نہ تینوں دولتاں دی تھوڑ کائی
نہ ظالم بادشاہ دا خوف مارے
تیرا اسلام تھیں کس دل ہٹایا
ہوئی موت نصارے کیوں پسندی
توں نے کیوں حج کعبے دا نہ پایا
جہانتک نہ کرینگے حج بھائی
بنا اسلام دے پنجے ہن آئے

جیہڑا حج کرن تھیں اسنوں ہٹاوے
نہ حابس مرض ہے جس تھیں اوہ ڈردا
نہ ایہ ہے مرض رب اُستھوں ڈکھالی
نہ اس دا خاتمہ باخیر ہویا
خدا اس دا نہیں حافظ ہے یارا
بیچارا یاتند رستا عذر گیا
جو توں نے حج کعبے دا بھُلایا
نہ کیتا دِق نے بے آرام تینوں
سواری دی نہ تینوں لوڑ کائی
تیرے اس حال میں کیوں بخت ہارے
یہودی ہوکے مرنا توں نے چاہیا
لگی اسلام دی کیوں ریت مندی
بنا اسلام دا پنجواں دبایا
نہیں ثابت تیرا اسلام بھائی
رسول اللہ حدیثوں میں بتائے

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بُنِيَ الْاِسْلَامُ عَلٰی خَمْسٍ شَهَادَةِ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ وَاِقَامِ الصَّلٰوةِ وَ اِيْتَاءِ الزَّكٰوةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ ۱۲ مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ (مشکوٰۃ)

اول کلمہ شہادت دا الانان
نماز اور کلمہ روزے ہرتے آئے
نے کرنا حج اس تے ہے فریضہ
اگر توفیق پاکے حج نہ کردا
نبی دے دین تے مرنا قبولو
خدا دے راہ تے دولت نوں لاؤ

نماز اور صدقہ روزے حج پایاں
تے صدقہ مال داراں تے بتائے
جنہوں توفیق رستے دی عزیزا
نہیں اسلام تے اوہ ٹھیک مردا
بنا اسلام دا پنجواں نہ بھولو
نہ کر کر جمع آخر چھوڑ جاؤ

بیان منکراں دکوع گوئیسلم اللہ

سنیں او مومناں پرہیزگارا / گکھاں تھیں ڈرلوا لیا ستمگارا
بیگانی تند کپڑے وچ نہ پاویں / تے حصہ بھیناں دا سارا دباویں
ثلث دا جسنوں رب مالک بنایا / تے تدہ اسنوں نہ اک پیسہ کھایا
پھر بس گلیاں یاں گکھاں تہیں ڈروا / تے اندرے اندر توڑی غرق کردا
تینوں بگلے دی کس عادت سکھائی / جو ظاہر شکل کیا اُس نے بنائی۔
بزرگاں وانگ ہولی قدم چاوے / لبھس مچھلی تے تا بت نگل جاوے
اہیو حالت تیری بلکہ زیادہ۔ / انوں موس وچوں دشمن خدا دا
خدا جو فرض تیرے تے ٹھہرایا / حراماں نال تدہ اسنوں ملایا۔
خدا جس دا ہے خود فتوی بتایا / اسی پر عمل کرناں تدہ ہٹایا
خدا جس دی وصیت کرسا ہی / اوہا تدہ آپنے دل تھیں بھلائی
سنیں او متقیا تے مسلماناں / رکوعوں منکرا قرآن خواناں
کریں قرآن دی تعظیم بھاری / مگر تو نے اطاعت کیوں وساری
پڑھیں ہر روز منزل طوطیا نوار / نگر احکام پر چلنے تھیں ہے عار
خدا صاحب نے سُن جیونکر بتایا / ہے ورنہ بانٹنا کس طور آیا۔

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی یُوْصِیْکُمُ اللّٰهُ فِیْٓ اَوْلَادِکُمْ لِلذَّکَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَیَیْنِ فَاِنْ کُنَّ نِسَآءً فَوْقَ اثْنَتَیْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَاِنْ کَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ

حکم اولاد رب تم کو بتاندا / حصہ ہک مردنوں ہے دو زناندا
یعنے جے ہک بھرا تے دو بھیناں / اوہناں نے مال نصف و نصف لینا
جے دو تھیں وده زناں تا دو تہایاں / اوہناں نوں لینیاں ترکے تہیں آیاں
جے ہک ہووے تا ادّھا مال پاوے / خدا ایہہ حکم ترکے دا بتاوے
نہ تدہ ادھا نہ تدہ دتی تہائی / اکلیاں باپ دی دولت دبائی
نہ پھوپھی نوں نہ بھیناں نوں دتو ہی / تمامی ہضم آپے ہی کیتو ہی۔
جیہا حق بھین دا ویسا ہے بھی ماں دا / دوہاں دا حق تدہ کیتا نابیدہ
مسلمانی رہی کس جاگہ تیری / خدا دے حکم دا ہو یوں نقل ویری
رکوع سارے تھیں تدہ انکار کیتا / جو حصہ بھین دا تدہ دا ہے لیتا

اگر بھائی تیرا ہو فوت جاوے ۔
تمامی ترکہ اس دا اب جاویں
وہ ہے حالانکہ مالک ثمن پوری
اگر اولاد ہے تیرے بھرا دی
اگر اسدی نہیں اولاد کوئی ۔
تیرے بھائی دا جو ترکہ رہیگا
چاہے بیٹھے چاہے اوہ بہاگ جاوے
لئے گی حصہ خاوند دا برابر ۔
اگر روکیں گا توں اسنوں نکاح سے

تو عورت اس دی نوں بھی سناوے
بیچاری رانڈ نوں نا کجھ وکھاویں
ہے حصہ آٹھواں اُسدا ضروری
تو بے شک ایہ وصیت ہی خدا دی
رُبع دی مالکا ہے پھر اوہ ہوئی
چہارم حصہ عورت نوں ملیگا
نکاح چاہے کسی سے اوہ پڑہاوے
تینوں ہونا نہ چاہیے اس سے نابر
تو منکر ہوویگا حکم الہ سے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَاَنْكِحُوا الْاَیَامٰی مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِیْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَاِمَائِكُمْ

نکاح رنڈیاں دے اپنے تھیں پڑھاؤ
مگر حکم خدا جیسا توں منندا
اجیہا حکم اس دا توں نے ماناں
سداویں مولوی وعظاں سناویں
شریعت دو جہاں دی جا بنیڑیں
جتھوں تینوں نہ حصہ ٹھیک ہیوی
سکھا شاہی نوں تد منظور کیتا
ہویوں یوں مسلم اسدتھیں تعین عاری
توں ہیں او منکر اسنگی اہناندا

خدا کہندا نہ اوہناں نوں ستھاؤ ۔
تیرا ثانی ایہی شیطان بندا
عجب حالت تیری او مسلماناں
نے حصے رنڈیاں دے خود دباویں
تے اپنے حال دا قصہ نہ چھیڑیں
شرع پر چلنا دشوار تھیوے
نے چالا دین والا دور کیتا
ڈٹھی قرآن دی کیا ستمگاری
جنہاں دے حق ایہ اسد بتاندا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَاِذَا دُعُوْا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِیَحْكُمَ بَیْنَهُمْ اِذَا فَرِیْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ وَاِنْ یَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ یَاْتُوْا اِلَیْهِ مُذْعِنِیْنَ اَفِیْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَمِ ارْتَابُوْا اَمْ یَخَافُوْنَ اَنْ یَّحِیْفَ اللّٰهُ عَلَیْهِمْ وَرَسُوْلُهٗ بَلْ اُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ

جدوں اسدینی ول اوہ سدیون
تو ہک فرقہ انہاں تہیں موں موڑاوے
تے جے ہووی اہناں کارن بھلائی

جو شرعی حکم اہنانوں دسیون
جو شرعی فیصلہ سانوں نہ بھاوے
شرع پر آوڑسے دہوناں جدہکائی

فعجب سے کہے اللہ بارے ۔ ولاں وچہ ہے اوہناں نوں کیا بیماری
ہکے اللہ نبی تھیں خوف کھاون ۔ جو منگنے ظلم اوہناں سِتے کماون
نہیں بلکہ اوہ خود ظالم ہیں بھاری ۔ جنھاں نے راہ شریعت دی ساری
سنیں او خوجیا شیخا گو مہارا ۔ شریعت تھیں کیتوئی کیوں کنارا
خدا وا فیصلہ تدہ کیوں نہ بھایا ۔ شریعت تھیں بھلا کیوں خوف آیا
تیرا اسلام تہیں کیوں روح چلیا ۔ شریعت چھوڑ کے قانون ملیا
حدود اللہ نوں تدہ کیوں ہٹایا ۔ تعدی کر کے لوکاں نوں اکایا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَمَنْ یَّعْصِ اللّٰہَ وَرَسُوْلَہٗ وَیَتَعَدَّ حُدُوْدَہٗ یُدْخِلْہُ
نَارًا خَالِدًا فِیْھَا وَلَہٗ عَذَابٌ مُّھِیْنٌ

جو اللہ دے نبی دی ضد کماوے ۔ نے خدا اسدیاں تہیں لنگھ جاوے
خدا اسنوں تتی آتش میں پاوے ۔ سدا اس میں خواری دکھ اٹھاوے
ایہو انعام بس تینوں ہے کافی ۔ نہیں امید ہو تینوں معافی
جو ناحق جائداداں تدہ دبایاں ۔ انہاں دے حق حدیثاں بہت آیاں
مگر کس نوں سناواں کون منے ۔ جنہاں قرآن دے احکام بھنے
قرآنوں منکراں نوں کیا سنائیے ۔ جویں انھے نوں شیشہ جا وکھائیے
پیا بیوا اب نہ بڑھ حد ادب سے ۔ مناں مارے تجھے لاٹھی غضب سے

بیان اکل الربوا

سنیں او مسلماناں سود خوارا ۔ محراباں والیا پرہیزگارا
سنیں کن ہو نیاں تے او مکارا ۔ تیرا کیوں آن ہویا بد ستارا
ایہ کھانا سود کس تینوں سکھایا ۔ تیرا کیوں طالع بیڑا اڈ بایا ۔
لمی داڑھی نوں تدہ کیوں لیک لائی ۔ محمدی شہر دا سکھاندی ٹھیرائی
کیتو تسبیح نوں کیوں بدنام آکے ۔ جنھوں تدہ کیوں نہیں پایا بہاگے
متھے محراب کیوں لاکے گوایا ۔ سُنڈ ہو رہی نلک کیوں ناہیں لگایا
زبیں سِتے رگڑ منہ کالا کینیوئی ۔ فریباں نال لوکاں نوں ٹھوئی
اٹھائی سیکڑا منی کراڑاں ۔ نے موہن وونیاں کڈھدی ہواڑاں

فرمایا اللہ تعالیٰ نے جو کوئی نافرمانی کرے اللہ کی اور اس کے رسول کی اور نکل جاوے اس کی قیدوں سے داخل کرے گا اس کو دوزخ میں ہمیشہ رہیگا اسی میں اور اس کے لئے عذاب ہے ذلیل کرنے والا

کئی چیزاں حرام اللہ بتایاں۔ بیاج ہور سور تے مردے بلایاں
کریں سارے حراماں تھیں کنارا نہ کھاویں خون تے مردار یارا
کدیں تدہ سور دا گوشت نہ کھایا بھلا کیا بیاج نے لٹکا دکھایا
دیکھیں مردار نے نک ٹن دباویں کتے دا ماس بھی ہرگز نہ کھاویں
بھلا کیا ہے اوہنا ندیوچہ برائی کریں کیہوں اسقدر پرہیز بھائی
فرق کیا سور اور سود ویں ہے اجازت سود کیس مذکور ویں ہے
کیتا مردار تھیں جس منع بھائی اسی نے سود دی حرمت بتائی
جتھوں تدہ سور دی حرمت نوں پایا اسی وچہ سود دا بھی حکم آیا
عجب او نسود یا تیری دانائی جو چھڈیا سور تے گل سود پائی
ابجے پرہیز توں کردا حراموں ہویوں غافل توں اللہ دی کلاموں

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰے يٰاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوْسُ اَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُوْنَ ۝

کہے رب مومنو اللہ تھیں ڈرناں تے باقی بیاج دا پچھا نہ کرناں
چھڈو سوداں اصل اپنا پچھانوں اگر مومن ہو تم ایہ بات مانوں
فان لم تفعلوا پھر جے نہ کرسو تا اللہ تے نبی دے نال لڑسو
بجے سنکر حکم پھر نہ سود چھوڑو خدا دے نال کرنا جنگ لوڑو
سنیں او سود خوارا نابکارا۔ خدا دے دربار لڑنے دے یارا
خدا دے نال ستنا رہیں لڑائی عداوت نال پیغمبر دے پائی
خدا دا جنگ تدہ منظور کیتا تینوں اس حرص نے مغرور کیتا
کدی تے باز آ نہ کر لڑایاں خدا دے نال ہمسریاں نہ آیاں
تیری ایہ کب تلک تلوار چلسی خدا دا حکم جب آیا نہ ٹلسی
کربنگا کب تلک دنیا دا ناناں تو ہے آخر کہی دن ہار جاناں
خدا دے نال کیس دا زور چلدا۔ غضب اسد جہان سارا نہ جھلدا
نہیں او سنوں کوئی لشکر دا اگھاٹا کہے پل میں تیرا اوہ چور گھاٹا

اوہ ہک مچھر نوں جیکر جا بھجاوے
لکھاں فرعون جیسے اس نے مارے
توں ہیں کس باغ دی مولی بچارا
نظر کر ویکھ اپنے وڈ وڈیرے
جنہاں ایہ مال تے اسباب جوڑے
نہیں ایہ جنگ تیرا توڑ چڑھناں
خدا تینوں اجیہا خوار کرسی
تدوں ایہ جنگ کرنا بھول جاسی
نہ رہسن یاد ایہ تینوں لڑایاں
اونہوں تک ہے تیرا ایہ ظلم جاری
جدوں تینوں خدا دی مار ہوئی
نہ رہسن ایہ تیرے سب کارخانے
اجیہا رب تیرا بیڑا ڈباسی +
شرم کر سودیا او ڈر خدا تھیں
یزید اور شمر نوں مندا الاویں
کدھیں گالیں شمر نوں روز اڑیا
تے اپنے آپ نوں تدہ کیوں بھلایا
نبی دے نال نت دنگہ مچاویں
اجے شکوہ یزیدی نوں ہیں کردا
نبی دا دوہترا اس نے مرایا
ذرا انصاف کر کے ویکھ بھائی
یزید اہی بڑا ظالم یا توہے -
ہویا ملعون اوہ سارے جہاں دا
تیرا ہے نام کس ودھے میں آیا
بتا ہن کون توں ہیں سود خوارا

زمین آسمان دا تخت اڈاوے
کروڑاں بادشاہ اس پیش ہارے
کریں اڑیاں خدا دے نال یارا
گئے کتھے اوہ دادے باپ تیرے
خدا نے ویکھ کس جا گہہ گھسوڑے
بھلا تدہ کب تلک رب نال لڑناں
جو پھر تیری نہ کوئی ہام بھرسی
خدا صاحب جدوں نیزہ اٹھاسی
جدوں تیں ول خدا واگاں اٹھایاں
جتھوں تک نہیں خدا کیتی قہاری
کسے جا گہہ نہیں ملنی ہی ڈھوئی
محلاں باغ ہو جاسن بیگانے
جو پھر ایہ وقت ہتھ تیرے نہ آسی
ہٹا لے ہاتھ ہن جنگ و جفا تھیں
اونہاں نوں رات دن پھٹکار پاویں
جو پیغمبر دے دوہتے نال لڑیا
توں نت جنگ تدہ رب نال پایا
خدا دا خوف ہرگز توں نہ کھاویں
تے آپ اس تھیں آگے ہے قدم دھر دا
تے تدہ اللہ نبی سنگ ویر پایا
جو کس دی ہے دوہاں تھیں وہ برائی
جو ہن اللہ نبی دا جنگجو ہے -
جو نال حسین دے جھگڑے مچاندا
خدا دے نال جس نے جنگ پایا
تیری ذلت دا ہے کہیڑا کنارہ

یزید اجہنک ہے لعنت دا نشانہ
تے ہنیوں آج نوں اسدا بھی نانا

کسے مومن نوں اجہنک اوہ نہ بھاوے
سنے جو نام اوہ پھٹکار پاوے

نہ اس دے نام دا کوئی شرف کردا
نہ اس دے نام تے کوئی نام دھردا

نہ شمر ہے کسے اجہنک سدایا
اہناں ناماں نوں جگ مندا اٹھایا

اہناں ناماں نہیں چھوڑے عار کرنے
نہیں چمیار بھی ایہ نام دھردے

ہویا سارا جہاں ویری اہناں دا
اہناں نوں ہر کوئی پھٹکار پاندا

کریگا کون تیری خیر خواہی۔
جدوں رب نال تدہ کیتی لڑائی

کرے لعنت نہ تینوں کون ہینا۔
خدا دے نال جد تدہ جنگ کیتا

کرے گا کون پھر امداد تیری۔
نبی اللہ دا جد ہویوں توں ویری

اگر چاہیں توں دو جگ دی بھلائی
خدا دے نال نہ کر جنگ بھائی

بہت مدت ہویوں کردا لڑائی
اجے تینوں خدا نظر سی نہ آئی۔

فکر کراو بیاجاں کھان والے
خدا دے نال ضداں لان والے

کہیا تدہ مورچہ رب نال لایا۔
ایہ تینوں کیں منافق نے سکھایا

لڑائیاں چھوڑ رب کولوں حذر کر
صلح کر لے صلح کر لے صلح کر

گناہ اسدا دساں تینوں جو آیا
حدیثاں وچہ رسول اللہ بتایا

قَالَ عَلَیْہِ السَّلَام اَلْوَقُ اللہُ بِثَلٰثٍ وَثَلٰثِیْنَ رَقَبَۃً وَلَا تَلِقْ بِدِرْہَمِ الرِّبٰو

زناہ تینتیہ ماؤ دے کرے جائیں
چوانی بیاج دی ہرگز نہ کھائیں

خدا نوں مل زناہ ماؤ دے کرکے
نہ ملسیں بیاج دے درہم نفس پھڑکے

زناہ ماؤ دے کرے تیتری بار
چوانی سود دی کولوں ہو بیزار

ہے اتنا عیب رکھدی اک چوانی
ہزاراں حیف تیری زندگانی

جو کئی صدہا روپیئے تدہ بچائے
کیا ندے مال کر کر ظلم کھائے

کئی لوکاں دے تدہ جھگے اوجاڑے
کئی گھر تیں نے کھا کھا سود سارے

تدہ اپنا گھر جہنم بیں بنایا۔
کیاں لوں نال تدہ سنگی رلایا

بیاجاں لین والا دین والا
دوہاں دا اک برابر ہے منہ کالا

ہمتسک بیاج جیہڑا لکھیسی۔
اوہ بھی اوہناں دا سنگ کرسی

جیہڑا اس پر لکھے اپنی گواہی
اوہناں سبھناں نوں تدہ بدلہ دکھایا
اگر توں سود تھیں کرداکنارا
توں گلیا آپ کتنے ہور گالے
ایہ کم شیطان دا چھڈ دیہ ناداناں
بیا جاں بہت ندہ کھایاں کھوایاں
کدی نا سمجھدوں او یدفعا لا۔
تیرا ہن مرن دا ویلا بھی آیا
گویں اپنے خدا دے پیش جاسیں
توں گھٹیا اپنا سب چوڑ کیتا
اجے ویلا تیرے توبہ کرن دا۔
پند بر اب بس ہدائیت وس نہ تیرے

اوہ بھی مقہور ہے نزد الٰہی
تیری شامت اوہناں پر قہر آیا
نہ ہوندے ایہ کدی مقہور یارا
بلاحق تدہ گئی دوزخ میں ڈالے
نہ بن مصداق لعنت دا جواناں
شیطانی کم وچہ مدناں لنگھایاں
بیا جاں چھوڑ دہو اپنا مکالا
وکیلاں موت دیاں آکے بلایا
بیا جاں کھاکے کیہڑا منہ وکھاسیں
قیامت دی طرف نہ غور کیتا
نقارہ سر پہ ہے کوچ دا مرن دا
خدا دے کیتیاں نوں کون پھیرے

بیان نشہ

سنیں کھاں او نشہ آباں پین دا لے
تینوں ایہ کس بری عادت سکھائی
رزق دے نال تدہ کیوں ویر پایا
وگی کیوں عقل دی آ مار تینوں
گھروں خرچیں لگے تے مار کھاویں
پھریں بے ہوش وچہ گلیاں دی رلدا
کوئی ملے تیرے منہ پر مکالا۔
کوئی رستہ تیری گردن نوں پاوے
نہیں اس وقت کچھ پرواہ تینوں
تیرے منہ وچہ اگر کوئی موت جاوے
گرے بھاویں کوئی تیں سنگ بدی نگار
نہیں لائق تینوں ایہ کار بھائی

تیرے گل طوق لعنت کس نے دا لے
تیرے گل ایہ پلیدی کس نے پائی
ایہ الٹا سبق کس تینوں پڑھایا
وسی کس ایہ کوجھی کار تینوں
تے چھتراں نال سر توں لاکراویں
نہیں اسوقت توں کوڈی دی ملدا
کوئی مٹی تیرے سر پان والا۔
کوئی کتے طرح تینوں بھکاوے
نہ عزت اپنی دی چاہ تینوں
معاذ اللہ شرم تینوں نہ آوے
نہیں امید جے ہوویں شرمسار
تیری مٹی ہوجاسی خوار بھائی

کریں اس تھیں کنارا رب بتایا — ے سورت مائدہ وچہ حکم آیا۔

قَالَ اللّٰہُ تعالےٰ یٰاَیُّھَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَیْسِرُ وَالْاَنْصَابُ وَالْاَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّیْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْہُ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ ○ اِنَّمَا یُرِیْدُ الشَّیْطٰنُ اَنْ یُّوْقِعَ بَیْنَکُمُ الْعَدَاوَۃَ وَالْبَغْضَآءَ فِی الْخَمْرِ وَیَصُدَّکُمْ عَنْ ذِکْرِ اللّٰہِ وَعَنِ الصَّلٰوۃِ فَھَلْ اَنْتُمْ مُّنْتَھُوْنَ ○

سوا اس تھیں نہیں ای اہل ایمانوں — خمر جوا تے بت اور تیر جانوں
گندے شیطان دے ایہ کم سارے — انہاں سبھناں تھیں ہو جاؤ کنارے
ہووو شاید خلاصی پان والے — نہ جاؤ آتش دوزخ میں ڈالے
پیا شیطان اس گلدے اڑاوے — عداوت بغض ڈالے وچہ تساڈے
شراب اسواسطے تمکو پلاوے — اسی کارن تساں جوا کھلاوے
تساں نوں یاد رب دی تھیں ہٹاوے — نمازاں پڑھنیاں نالے بھلاوے
تسیں ہن ایہ بری کرتوت چھوڑو — شراباں جوئیاں تھیں مکھ موڑو
سنیں شیطان دیا او کار وارا — خدا دے حکم تھیں کیتو کنارا
کہیا شیطان دا سر پر منیو ئی — خدا دے امر نوں بھولا دتوئی
شراباں پیوے تینوں ہے پٹیا — تے جوا کھیڈ کے بھی کجھ نہ کھٹیا
خدا دے ذکر دے ایہ کام ویری — تڑی ناس کیوں ہوئی ہے تیری
نمازاں تیریاں ایہ نت گواون — تینوں انگیار دوزخ دا بناون
نبی صاحب حدیثاں وچہ بتاوے — ترس جنیاں نہیں جنت کوئی جاوے

قَالَ صلی اللّٰہ علیہ وسلم ثَلٰثَۃٌ لَا یَدْخُلُ الْجَنَّۃَ مُدْمِنُ الْخَمْرِ وَقَاطِعُ الرَّحِمِ وَمُصَدِّقُ السِّحْرِ

اول جو کوئی ہمیشہ خمر پیوے — دوجا ساکاں تھیں جو کوئی قطع ہیوے
ترےجا سچ جو جادو نوں جانے — انہاں دے دوزخاں اندر ٹکانے
حدیث اک ہور جو نہاندی حق آئی — نہیں جنت انہاں نوں دخل بھائی

قَالَ علیہ السلام لَا یَدْخُلُ الْجَنَّۃَ عَاقٌّ وَلَا قَمَّارٌ وَلَا مَنَّانٌ وَلَا مُدْمِنُ خَمْرٍ

اول جو عاق مائی باپ سندا — ے تے جوا کھیڈنے والا جو بندا
تریجا جو کوئی منتان آوے — دیوے صدقہ تے پھر احسان جتاوے

تے جو تھانت شراباں پین والا ۔ رہے محروم جنت نہیں مکالا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَعَنَ اللهُ الْخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا وَ بَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا وَعَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهَا

خدا لعنت خمر دے اپر پاوے ۔ تے جو پیوے انہوں بھی جو پلاوے
تے جو ویچے بھی اوسنوں جو وہاوے ۔ بھی جو کڈھے جیہڑا اوسنوں کڈھاوے
جیہڑا اس نوں اٹھا کرکے لیاوے ۔ بھی جس کارن اٹھایا خمر جاوے
سبھے ایہ لعنتی ملعون رب دے ۔ ہوئے سب مستحق اس دے غضب دے

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَمَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا فَمَاتَ وَهُوَ يُدْمِنُهَا لَمْ يَتُبْ لَمْ يَشْرَبْهَا فِي الْآخِرَةِ

جیہڑی کوئی چیز مستائی لیاوے ۔ اسی نوں خمر پیغمبر بتاوے
تے ہر مستی حرام حضرت بتائی ۔ روائیت ایہ ابن عمروں ہے آئی
ہمیشہ خمر جو دنیا تے پیوے ۔ تے اینویں مر ونجے تائب نہ تھیوے
قیامت میں رہے بالکل پیاسا ۔ بلایا جاوسی اوس نوں نہ کاسا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَحَلَفَ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ بِعِزَّتِي لَا يَشْرَبُ عَبْدٌ مِنْ عَبِيدِي جُرْعَةً مِنْ خَمْرٍ إِلَّا سَقَيْتُهُ مِنَ الصَّدِيدِ مِثْلَهَا وَلَا يَتْرُكُهَا مِنْ مَخَافَتِي إِلَّا سَقَيْتُهُ مِنْ حِيَاضِ الْقُدُسِ (ر)

نبی صاحب تہیں وچ مشکوٰۃ آیا۔ ۔ خدا نے قسم کر مینوں بتایا۔
میرا بندہ جو پیوے خمر ذرہ ۔ پلاواں گا میں اوس نوں پون مفرہ
تے جو کوئی چھوڑسی میرے تہیں ڈر کے ۔ پلاساں حوض قدسوں جام بھر کے
سنیں او ہور کھا بے اعتبارا۔ ۔ کہیا تینوں لگا زرد آب پیارا
او مجروحاں دیاں زخماں تہیں وگے ۔ تیرے منہ آن کے نے الفور لگے
نہائیت گندگی بدبو وی بھاری ۔ تینوں جیہڑا پلاوے آپ باری
کریں او فاسقا خوف ایہے ۔ نہ پائیں گل قیامت دی تباہی
شراباں چھوڑ دے نا بن شرابی ۔ تیرے اسلام وچ پوسی خرابی
جدوں توں ہن شراباں پین بہندا ۔ تیرا ایمان اسو ویلے نہ رہندا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم لا یشرب الخمر حین یشربها وهو مؤمن

اگر ایمان وی ہے لوڑ کائی — شراباں دا طریقہ چھوڑ بھائی
جے ناہیں بھاوندی پاندی گل — شراباں نا پیتاباں پیوندا چل
نہ ہوسی پھر کسی دی روک تینوں — براکہن نہ ہرگز لوگ تینوں
مگر جنہوں بھی چاہیے گل ہیں پانا — ہووے نہ ٹھیک کفاراندا باناں
بنے مئے خوار اسو یلے توں پورا — جدوں سر پر رکھیں بالاندا جوڑا
نہیں تاں لیک میخانے نوں لاویں — رقم بے فائدہ لاکے گواویں —
ایہو پیسے جو رب کے نام دیندا — شراباں دو بنیاں جنت ہیں پیدا
ہویوں ہن پیپ واتوں پین والا — کرے لعنت تیرے تے حق تعالے
تیرے حالات ہیں کیا کیا سنائیں — نمازاں تیریاں منظور ناہیں —
ہووے اس تھیں زیادہ کیا برائی — تیری توبہ نہیں منظور بھائی
مگر جے توں اجیہا خمر چھوڑیں — کریں توبہ تے پھر ہرگز نہ توڑیں
تو ہے امید ہٹ جاوے خواری — تیری توبہ کرے منظور باری
کریں پرہیز مے خواری تھیں پیارا — خدا تینوں کرے اپنا پیارا
پنڈ بیر ایہ روز شب منگے دعائیں — شرابوں جو یوں ربا بچائیں

باب در مذمت زانی

الزانیۃ والزانی فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة سورہ نور

سنیں او زانیاں اپنا مکالا — تیرے حق وچ کہے گی حق تعالے
زنا تیرا اگر ثابت ہو جاوے — تینوں سو کوڑا لگوایا جاوے
سزا تیری ہے یہ گر ہیں کوارا — تے محصن دی سزا آئی دوبارا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم الشیخ والشیخة اذا زنیا فارجموهما نکالا من اللہ +

بیاہیا مرد تے عورت بیاہی — کرن جسوقت ایہ دونویں برائی
دوہاں نوں پور کے دھرتی ہیں رو — کہیا حضرت نے وٹیاں نال مارو
ایہو بدلہ خدا تھیں ہے اونہاں نا — حکم ہے شارع ایہیں بتاندا

بناہُن کون ہیں نوں او زناہی
سزا کیہڑی داتوں مصداق بنیاں
لگا سو کوڑا تینوں پیارا
کفر دے راج تینوں شوخ کیتا
کیتا ایسا زمانے خوار تینوں
پھریں توں ہور زناں دی طرف ہٹیا
پھریں توں موہنجدا گھر گھر اوباشا
پھریں توں جا بجا کرد ا سیراں
پھریں توں چکلیاں دی سیر کردا
پھریں توں ہور ناں وچ داء تکیندا
پھویں توں ہور ناں پچھے بلپیتا
پھریں توں در بدر مور کھ نکارا
پھریں توں ہور وچ کردا یارانے
رکھیں توں ہور زناں دی انتظاری
کریں پھر مجلسیں جھوٹھی وڈائی
زناہ دا تدہ اجے چسکا نہ چھڈیا
زناہوں تدہ اجے نہ ہار منی۔
فٹے منہ او دیوتا بے حیا وا
فٹے منہ او فٹے منہ کیا کیتوئی
تدہے ایہ عیب بھینوں ہیں کرایا
نہ کردیاں اوہ زنا جے توں نہ کردا

گوارا یا کہ تدہ عورت بیاہی۔
اسی کارن تینوں اماں نے جنیاں
وٹیاں دی ماریا کھانی ہے یارا
پھریں جھک ماروا ہر جا بلپیتا
نہیں گھر اپنے دی سار تینوں
تیری عورت نے تیرا نمک کپیا
تیری عورت نے گھر کیتا تماشا
تیری عورت مراواں گھر بیٹھ پایاں
کیتوئی کس نوں واہی وان گھر دا
تیرے گھر ہور آ موجاں منیندا
تیری عورت محلہ چوڑ کیتا
تیرے گھر نت لگے ٹھٹھا کردوارا
تیری بھیناں او ٹھی چھڑن وہگانے
تیری خواہر نکل چلی گواری
تیری چاوڑ تیری بھینوں گوائی
تیری بھینوں کیا کجھ بیج کڈھیا
اجے تیری ذرا آکڑ نہ بھنی۔
فٹے منہ ایسا کنجر ابھراوا
مکالا اپنے منہ تے ملیوئی
تدہے عورت نوں ایہ کم سکھایا
ایہو فرمان ہے خیر البشر وا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهٖ وَسَلَّمَ مَنْ زَنٰى زُنِيَ
وَلَوْ بِحِيْطَانِ دَارِهٖ

زناہ جو کوئی کسے سنگ ہی کماندا
اوہ گھر اس دی کنداں نال ہوندا

بلاشک اوہ زنا کیتا ہے جاندا
ولے ایہ حکم حضرت دا نہ بھولنی

دساں میں کھول کے او نامرادا	زناجو کوئی کسے دیناں کردا
ضرور اسدی زناہ عورت کریسی	نہیں تاں بہین تہیں بدلہ اوہ دیسی
جے خواہر ہی نہیں اسدی ہی کائی	کریگی تا زناہ رانی دی مائی
جے ماں بھی مرگئی تاں کون کریسی	تابدلہ گھڑیاں کندہاں تہیں بہریسی
گنتھوں تک ہے زناہ والی برائی	مگر تینوں ابجے نہ ہوش آئی
زمین آسمان گرٹل جان سارے	توہے ممکن نہیں کچھ جھوٹ سارے
مگر ایہ حکم حضرت دا نہ ٹلسی	قیامت تیک اس دا اثر چلسی

حکایت

جدوں ایہ حکم حضرت نے کہیا ہی	گرے گا جو زناہ کیتا بھی جاسی
تدوں اک شخص سن کے گھر نوں آیا	کہیا عورت نوں جیوں حضرت بتایا
زناہ جیہڑا کسے دے نال کرسی	اوہ بدلہ اپنی عورت تہیں بہرسی
بتا ہن کس طرح احوال تیرا	ارادہ ہے سفر جانے دا میرا
پچھوں توں کس طرح کرسیں گذارہ	زناکاری تہیں نہ رکھنا کنارہ
کہے عورت جے نہ کیتی برائی	مینوں بھی پھر حضوروں کرنی آئی
جے توں بچیا رہیں گا اس گناہوں	تومیں بچ جاوساں آپے زناہوں
دوہاں اقرار جب پکا پکایا	تدوں خاوند سفر دی طرف دہایا
گیا پردیس اوہ بندہ خدائی	گئی مدت نہ کیتی اس برائی
مگر یک روز آئی ہک زنانی	عجائب شکل ہے نے سوہنی جوانی
کھجوراں ویچنے نوں شہر آئی	دیوے ہوکا محلیں گونج بھائی
کرے آواز وانگوں باشعور لب	خریدو بھائیو مٹھیاں کھجوراں
جدوں اس شخص نے سنیا آوازہ	ہویا شہوت دا دل وچہ جوش تازہ
کہے اس نوں ذرا اس طرف آویں	کھجوراں آن کے مینوں وکھاویں
کھجوراں والیئے دے جا کھجوراں	تری آواز نے پایاں جبوراں
زنانی سن کے اسدی طرف آئی	چکایا نرخ اند سد کے بھائی

جدوں اندر وڑی عورت بیچاری
زنا اس نال کیتا اس دہگل نے
پچھوں سُن اس وہی عورت وکہانی
اگلی ویکھ کے دل اس واچلیا
اوہدا خاوند جدوں گھر مڑ کے آیا
زناہ کس نال کیتو بعد میرے
نہیں کیتا زناہ میں رکھ تسلّا
کہیا خاوند نے پھر مڑ کے دوبارا
کہے پھر بھی ایہو اسنوں سوائی
کسے ویناں نہ کیتی برائی۔
تریجی وار پھر خاوند الاوے
کہیا حضرت زناہ جیہڑا کریسی
عجب ہے جو نبی بھی سچ بتاوے
کہیا تا اس نے سُن میرے جاناں
جے تدہ کیتا زناہ میں کیوں نہ کردی
جدوں سب حال عورت وابتایا
ہکو تاریخ تے ہک وقت بنیاں۔
نبی دے حکم نوں برحق پچھانی
جے ہیں توں اپنے گھر دا پیارا
جویں اگ لکڑیاں نوں نرت ساڑے

لگا یوں قفل اس وہی نیت ماری
فراغت پا کے جا لگی ٹکانے
گیا گھر ماشکی لے کر کے پانی۔
ہکلا نال اس عورت دے ملیا
پچھے عورت تھیں دس کھاں کی کمایا
کہے کیا خیال آیا دل میں تیرے
بچایا ہے گناہوں آپ اللہ
سنا بی بول اپنا حال سارا
نہیں تیری اماں ہرگز رنجانی
میںنوں رکھیا خدا اب تک بچائی
رسول اللہ نہ جھوٹ ہرگز بتاوے
اوہ بدلہ اپنی عورت تہیں ویسی
تے خاوند بھی تیرا زانی ہو جاوے
نہیں ہے جھوٹ حضرت وا بتاناں
ہے سچی بات اس خیر البشر دی
تدوں تاریخ تے ویلا ملایا
دوہاں جدا اوہ وہارا ٹھیک گنیاں
کریں منظور تسک ہرگز نہ جانی
زناہوں زانیا کر جا کنارہ
زنا اینویں تیرے گھر نوں اجاڑے

قال النبی صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم الزنا یخرج النماء

ودر حدیث دیگر آمدہ است

لا یزنی الزانی حین یزنی وھو مؤمن (مشکوۃ کتاب الایمان)

زناہ ایہ تیریاں بیجاں کڈھیسی
نہیں کردا زناہ کوئی زناہی

تیرا ایمان بھی ضائع کریسی۔
مگر ایمان تھیں پا کے جدائی

اگر ایمان دی ہے لوڑ یارا ۔ زناہ دے معاملے نوں چھوڑ یارا
نصیحت پر نصیحت کر چکا میں تیری بلکہ فضیحت کر چکا میں
اگر مانیں گا خود مغفور ہوسیں نہ مانیں گا تو خود مقہور ہوسیں
پذیرا اب ہے فقط ڈھونڈی بہائی امانت اپنے مالک دی پہنچائی

تتمہ

قطعۂ تاریخ رسالۂ ہذا از نتائج مقبول دارین مولینا مولوی شیخ محمد حسین صاحب احمد آبادی مصنف احوال الآخرت جدید و گلزار حسین وغیرہم حال معلم عربی اسلامیہ سکول راولپنڈی۔

کیا عجب لکھا ہے میرے مشفق نے ہدیہ دلپذیر ہو دیں جس کے دیکھنے سے قلب کی آنکھیں منیر
ہیں مسائل بادلائل اور عجب طرز بیان شعر ہیں یا نثر جو دل میں لگے مانند تیر
دیکھنے سے اسکی خوبی تم پہ سب کھل جائیگی شوق سے اسکو خریدیں کیا امیر اور کیا فقیر
دے ترقی اس عزیز دلربا کو یا خدا دین میں دنیا میں ہر اک کام میں نور الکبیر
فی البدیہ اس کے چھپنے کا لکھا میں نے حسین سال اطہر چھپ گیا ہدیہ عجیبہ دلپذیر

رباعی

جب ہو چکا مکمل ہدیہ دلپذیر کا مرغوب ہو گیا وہ صغیر و کبیر کا
تحسین و آفرین ہی کہنے لگے اس طرح ہے مستحق پذیر ثواب کثیر کا

شکریہ انطباع رسالہ ہذا از مصنف

کام میرا حسب منشا ہو گیا۔ اب میرے دل کا تمنا ہو گیا

لاکھ فرحت ہے مجھے اس بات کی — ہدیہ میرا چھپ کے زیبا ہوگیا
حاسدو کیوں حسد آتی ہے تمہیں — کام میرا بہت اچھا ہوگیا
شکر کرتا ہوں خدا کی ذات کا — شعر ہیبرے کا بھی چرچا ہوگیا
گرچہ ہوں میں پُر خطاء و ناسزا — پھر بھی مجھ پر فضلِ مولا ہوگیا
چھپ چکے کتنے رسالے ہیں میرے — شہرہ میرا خوب ہر جا ہوگیا
بس یہی خواہش تیری تھی اے ہیبر — دل تیرے کا قصد پورا ہوگیا

تاریخ وفات حسرت آیات جناب مولانا مفتی الٰہی بخش صاحب ساکن بھیرہ غفر اللہ لہٗ

حضرتِ مفتی الٰہی بخش — عالم و شاعر و طبیب زمان
زیب افزائے مجلسِ پاکاں — ہم جلیس تمام خورد و کلاں
بود موصوف باہمہ اوصاف — آہ ز عالم فنائے گشت نہاں
گفت سالش ہیبر از سرِ دل — بزم آرائے زمرہ جہاں

ایضاً در سال عیسوی

مفتی بے مثل الٰہی بخش — پاک ز ہر جور و جفا دانش
عالمِ باعمل خلیق و رفیق - — نیک ز ہر نیک ہمہ سیرتش
مرد خدا بود ز مردانِ او — وائے دریغا کہ شدہ رحلتش
سال وفاتش ہیبر ایں نوشت — بخش الٰہی با الٰہی بخش
گشت ذر فضہ و اکواب — رحلت مفتی الٰہی بخش

تاریخ طبع اوصاف العبد نیک آئین میاں کرم الدین صاحب خواجہ ضلع شاہپور شاعر بھیروی

تصنیفِ دلپذیر کی کیا دلپذیر ہے — مشتاق جسکے پڑھنے کا برنا و پیر ہے
حمدِ خدا سے لیکر تا اختتام تک - — ہر شعر تاب دار چو بدر منیر ہے
ہے فاسقوں کے حق میں یہ اکسیر بے نظیر — منصف کو شیر ہے متعصب کو تیر ہے
چھپوایا جب کہ اسکو میاں کرم الدین نے — تاریخ کرم الدین سے نور ضمیر ہے